№ 16 (1329)
ЧЕТВЕРГ
ФЕВРАЛЬ
6
1941 во
ДОНЫС 10 ур.

СТАВ СТРАНАЯССА ПРОЛЕТАРИЙЯС, ӦТУВТЧӦЙ!

КОМИ КОМСОМОЛЕЦ

ГАЗЕТ ЛЭДЗӦНЫ ВЛКСМ КОМИ ОБКОМ ДА СЫКТЫВКАРСА ГОРКОМ

УКАЗ

СССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн

СССР-са Верховнӧй Сӧветлысь VIII-ӧд Сессия чукӧртӧм йылысь

Чукӧртны Сӧветскӧй Социалистическӧй Республикаяс Союзса Верховнӧй Сӧветлысь Кӧкъямысӧд Сессия тавося февраль 25 лунӧ Москва карын.

СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель М. КАЛИНИН.
СССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь А. ГОРКИН.

Москва, Кремль. 1941 вося февраль 4 лун.

Комсомольскӧй собрание

Комсомольскӧй собрание—аслас организация олӧмын быд комсомолецлӧн участиелӧн важнейшӧй форма. Собраниеяс вылын комсомолецъяс решайтӧны найӧс волнуйтана вопросъяс, тӧдмасьӧны партиялӧн да правительстволӧн важнейшӧй мероприятиеясӧн, индалӧны туйяс водзӧ уджалӧм вылӧ. Вопросъяс коллективнӧя обсуждайтӧм сетӧ позянлун примитны правильнӧй решение, воспитывайтӧ быд комсомолецӧс коллективизм духын, велӧдӧ правильнӧя матыстчыны гырысь государственнӧй да хозяйственнӧй вопросъяс дінӧ.

Торйӧн ыджыд пӧльза сетӧны сійӧ комсомольскӧй собраниеяс, кодъяс сочетайтӧны революционнӧй теориялысь вопросъяс ленинско-сталинскӧй комсомол водзын суалысь практическӧй могъяскӧд. Тайӧ собраниеяс кежлас лӧсьӧдчан процессын уна комсомолецъяс тӧдмасьӧны революциялӧн величайшӧй гениияс Ленин да Сталин трудъясӧн, присматривайтӧны внимательнӧя окружающӧй обстановка дінӧ, ӧсмысливайтӧны сійӧ либӧ тайӧ явлениеяссӧ. Уна комсомольскӧй организацияясын ыджыд успехӧн мунісны трудовӧй дисциплина вопросъяс кузя собраниеяс, кӧні рядовӧй комсомолецъяслӧн масса резкӧя бичуйтіс ставсӧ найӧс, кодъяс нарушайтӧны производственнӧй дисциплина, вайӧны ыджыд ущерб миян государстволы. Дерт, мӧдног оз и вермы лоны. Комсомолецъяс—миян рӧдинаса патриотъяс—став вынъясӧн должен ёнмӧдны миян рӧдиналысь вынйӧр.

Уна организацияясын интереснӧя мунӧны собраниеяс бытовӧй, производственнӧй темаяс кузя. Тайӧ собраниеясыс комсомолецъясӧс мобилизуйтӧны бытовӧй извращениеяслы паныд тышӧ, выль производственнӧй победаяс вӧсна тышӧ.

Кӧть и жаль, но ылӧ оз став комитетъяс думайтны собраниеяс вылын идейнӧй уровень нуӧдӧм йылысь. Уналаын собраниеяс нуӧдсьӧны оз интереснӧя, шаблоннӧя. Сӧрнитанторйын пыр ӧти сикас вопросъяс. Гӧгӧрвоана, мый татшӧм собраниеясыд, дерт оз вермыны заинтересуйтны комсомолецъясӧс. Тшӧкыда комсомольскӧй руководительяс полӧны асьныс кыдӧны собрание вылӧ томйӧзӧс интересуйтысь вопрос. „Кутам обсуждайтны сійӧс, мый висьталас райком!"

Тайӧ абу вернӧ. Медым комсомолецъяс активнӧя участвуйтісны, колӧ выдвигайтны сійӧ вопросъяссӧ, мыйӧн найӧ интересуйтчӧны. Мыйла не обсуждайтны дружба, любовь, мораль йылысь вопросъяс? Мыйла не обсуждайтны вопросъяс сӧветскӧй патриотизм йылысь, не сувтӧдны мукӧд серьёзнӧй вопросъяс? А мыйдта интереснӧй производственнӧй вопросъяс кольӧны мукӧд дырйи бокӧ. Со шуам уджын культура йылысь, экономия йылысь да с. в.

Комсомольскӧй собраниеяс колӧ гӧтӧвитны тщательнӧя, докладъяс гӧтӧвитны содержательнӧӧс. Вӧчны сідзи, медым эз сӧмын выступайтны определеннӧй йӧз, а быд комсомолец кужис выступитны определеннӧй тема кузя.

Ыджыд внимание колӧ уделитны и собраниеяслысь решениеяс олӧмӧ пӧртӧм вылӧ. Быд решение должен лоны сӧча пӧртӧма олӧмӧ. Некутшӧм дон абу сійӧ болтовнялы, кодi кольӧ сӧмын бумага вылын. Глотовоса НСШ-ысь комсомолец Политов ӧрт юӧртӧ, мый налӧн комсомольскӧй собраниелӧн решениеяс векор оз пӧртсьыны олӧмӧ. Быд собрание вылын сӧмын сӧрнитӧны. Унанин сӧрнитлісны и военно-физкультурнӧй удж йылысь, и культурно-массовӧй удж йылысь. Но и военно-физкультурнӧй да культурно-массовӧй удж мунӧ омӧля.

Тадз собраниеяслӧн решениеяс дінӧ матыстчыны оз позь. Быд решение—ыджыд сійӧ либӧ ичӧт—должен лоны пӧртӧма олӧмӧ.

СНИМОК ВЫЛЫН: Выльгорт средней школаса 5-ӧд классын велӧдчысьяс Лида Михайлова да Галя Осипова. Кыкнанныс найӧ велӧдчӧны „отлично" да „хорошо" вылӧ.

УКАЗ

Коми АССР-са Верховнӧй Сӧвет Президиумлӧн

Торъя избирательнӧй округъяс кузя выбывшӧй депутатъяс местаӧ Коми АССР-са уджалысь йӧз депутатъяслӧн окружнӧй, районнӧй, карса, сиктса да поселковӧй Сӧветъясӧ депутатъясӧс бӧрйигӧн избирательнӧй кампание срок йылысь

1. Установитны, мый выбывшӧй депутатъяс местаӧ торъя избирательнӧй округъяс кузя Коми АССР-са уджалысь йӧз депутатъяслӧн окружнӧй, районнӧй, карса, сиктса да поселковӧй Сӧветъясӧ депутатъясӧс бӧрйӧм нуӧдігӧн, избирательнӧй кампание должен заводитчыны бӧрйысян лунысь тӧлысь водзджык, кык тӧлысь пыдди, кодӧс предусмотритӧма „Коми АССР-са уджалысь йӧз депутатъяслӧн окружнӧй, районнӧй, карса, сиктса да поселковӧй Сӧветъясӧ бӧрйысьӧмъяс йылысь Положениеӧн" общӧй бӧрйысьӧмъяслы.

2. Такӧд лӧсялӧмын:

а) быдӧнлы тӧдмалӧм вылӧ бӧрйысысьяслӧн списокъяс ӧшӧдсьӧны уджалысь йӧз депутатъяслӧн соответствующӧй Сӧветъяслӧн бӧрйысян лунӧдз 20 лунысь не сӧрӧнджык;

б) окружнӧй избирательнӧй комиссияясӧс вынсьӧдӧм нуӧдсьӧ бӧрйысян лунӧдз 25 лунысь не сӧрӧнджык;

в) избирательнӧй участокъяс образуйтӧм да участковӧй избирательнӧй комиссияяс вынсьӧдӧм нуӧдсьӧ бӧрйысян лунӧдз 20 лунысь не сӧрӧнджык;

г) уджалысь йӧз депутатъяслӧн окружнӧй, районнӧй, карса, сиктса да поселковӧй Сӧветъясса депутатъясӧ кандидатъяс регистрируйтсьӧны соответствующӧй окружнӧй избирательнӧй комиссияясын бӧрйысян лунӧдз 15 лунысь не сӧрӧнджык, а регистрируйтӧм кандидатъяс йылысь даннӧйяс да общественнӧй организацияяслӧн наименованиеяс, кодъяс выдвинитісны кандидатъясӧс, йӧздӧсьӧны бӧрйысян лунӧдз 10 лунысь не сӧрӧнджык.

Коми АССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Председатель Г. ВЕТОШКИН.
Коми АССР Верховнӧй Сӧвет Президиумса Секретарь В. ФИЛИППОВ.

1941 вося февраль 3 лун. Сыктывкар.

Дона Климент Ефремович!

Томйӧзлӧн Ставсоюзса Ленинскӧй Коммунистическӧй Союзлӧн Центральнӧй Комитет Тіянлы 60 арӧс тыран лунӧ ыстӧ Тіянлы—Ленинлӧн да Сталинлӧн славнӧй соратниклы, Сӧветскӧй Союзса Маршаллы—пӧсь комсомольскӧй чолӧм.

Ленинкӧд да Сталинкӧд тшӧтш Ті, Климент Ефремович, вӧлiнныд Рабоче-Крестьянскӧй Краснӧй Армия первӧй котыртысьясысь ӧтиӧн. Большевик-полководецлӧн Тіян талант дорис сылысь боевӧй слава да вынйӧр. Тіянлы ми унаын обязанӧсь сійӧн, мый Краснӧй Армия пӧри грознӧй вывӧ, кодi способен дорйыны народлысь, социалистическӧй государстволысь интересъяс врагъяслӧн уськӧдчӧмысь.

Партийнӧй руководительлӧн, государственнӧй деятельлӧн, повтӧм полководецлӧн Тіян олан туй велӧдӧ сӧветскӧй томйӧзӧс искусствоӧ тышкасьны да победайтны, уджын большевистскӧй стильӧ, зэв ыджыд трудолюбиеӧ, аслас народлы, Ленинлӧн—Сталинлӧн всепобеждающӧй партиялы помтӧм радейтӧмӧ да преданностьӧ.

Желайтам Тіянлы, дона Климент Ефремович, нӧшта уна, уна вояс олны да уджавны Сӧветскӧй Союзса народъяслӧн благо да шуд вылӧ.

Томйӧз Ставсоюзса Ленинскӧй Коммунистическӧй Союзлӧн Центральнӧй Комитет.

СССР Пытшкӧсса Делӧяс кузя да Государственнӧй Безопасность кузя Народнӧй Комиссариатъяс создайтӧм йылысь

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум 1941 во февраль 3 лунся аслас Указӧн юкис СССР Пытшкӧсса Делӧяс кузя Народнӧй Комиссариат СССР Пытшкӧсса Делӧяс кузя Народнӧй Комиссариат вылӧ да СССР Государственнӧй Безопасность кузя Народнӧй Комиссариат вылӧ.

СССР Пытшкӧсса Делӧяс кузя Народнӧй Комиссарӧн назначитӧма Лаврентий Павлович БЕРИЯӦС да СССР Государственнӧй Безопасность кузя Народнӧй Комиссарӧн Всеволод Николаевич МЕРКУЛОВӦС.

СССР-са Верховнӧй Сӧветлӧн Президиум назначитіс сідзжӧ СССР Пытшкӧсса Делӧяс кузя Народнӧй Комиссар Л. П. Берия ӧртӧс СССР Народнӧй Комиссаръяс Сӧветса Председательӧс вежысьӧн.

РЫБОЛОВНӦЙ ВОПРОС КУЗЯ СОВЕТСКО-ЯПОНСКӦЙ СӦРНИТЧӦМЪЯС ЙЫЛЫСЬ

СССР-са Правительство да Японияса Правительство костын выль рыболовнӧй конвенция выработайтӧм кузя советско-японскӧй комиссия котыртӧм йылысь тавося январь 20 лунӧ заключитӧм соглашение серти СССР-са Народнӧй Комиссаръяслӧн Сӧвет назначитіс рыболовнӧй вопрос кузя сӧрнитӧмъяс вылӧ делегация татшӧм составын: Иностраннӧй делӧяс кузя Народнӧй Комиссарӧс вежысь С. А. Лозовский ӧрт (председатель), Наркоминделлӧн Мӧд Дальне-Восточнӧй Отделса заведующӧй С. К. Царапкин ӧрт (председательӧс вежысь), Наркоминделлӧн Правовӧй Отделса заведующӧй А. П. Павлов ӧрт, Наркомвнешторглӧн Восточнӧй Управлениеса начальник П. Н. Кумыкин ӧрт, СССР Наркомфинлӧн Валютнӧй Отделса начальник И. Д. Злобин ӧрт, Комиссиялӧн сӧветскӧй делегацияса ответственнӧй секретарӧн назначитӧма Г. И. Павлычев ӧрт.

***

Японскӧй посольство юӧртіс НКИД-лы, мый Японияса Правительство аслас сторонасянь рыболовнӧй вопрос кузя сӧрнитӧмъяс вылӧ назначитіс делегация татшӧм составын: Посланник Ниси Харухико (председатель), Москваын Японскӧй посольствоса советник Миякава Фунао (председательӧс вежысь), сійӧ жӧ посольствоса первӧй секретарь Сайто Киуро (эксперт), сійӧ жӧ посольствоса коймӧд секретарь Хироока Тамоцу (эксперт) да дипломатическӧй атташе Манива Хидебуми (эксперт).

(ТАСС).

31

Комсомольскӧй поручение

ВЛКСМ-лӧн Уставын гижӧма: „ВЛКСМ-са членъяс обязанӧсь активнӧя участвуйтны комсомольскӧй организация уджын, аккуратнӧя волывлыны комсомольскӧй собраниеяс вылӧ, ӧдйӧ да стӧча выполняйтны организациялысь заданиеяс, быд заводитӧм делӧ помӧдз вайӧдӧмӧн“.

ВЛКСМ ЦК XI-ӧд пленумсянь миян комсомольскӧй организацияяс тӧдчымӧн перестроитісны ассыныс уджнысӧ. Комсомолецъяслӧн паськыд актив босьтчис самодеятельнӧй, паськыд творческӧй уджӧ.

„Комилес“ трестса комсомольскӧй организацияын ставыс 23 морт. Удж бура котыртӧмын ыджыд тормозӧн тані являйтчӧ сійӧ, мый комсомолецъяс уджалӧны уна сикас производство вылын. Учет вылӧ татчӧ пырӧны и автошколаса, шпалзаводса, и тракторнӧй курсъясса комсомолецъяс.

Но сьӧкыдлунъяс вылӧ видзӧдтӧг, бӧръя кадӧ, колӧ висьтавны, комсомольскӧй организация тӧдчымӧн бурмӧдіс ассыс уджсӧ. Быд комсомолец старайтчӧ четкӧя выполнитны сылы сетӧм поручение.

Комсомолка Колмакова ёрт—ВЛКСМ комитетса член. Комитет сылы сетіс ӧти важнӧй поручение: уджавны стеннӧй газета редколлегияын.

Сьӧлӧмсяньыс сійӧ кутчысис уджӧ. Колмакова ёрт тӧдӧ, мый выполнитны комсомольскӧй поручение—быд членлӧн священнӧй долг. Кутшӧм кӧть эз вӧв сійӧ—ыджыд кӧть ичӧт: колӧ вайӧдны помӧдз.

Неыджыд кадколастӧ Колмакова ёрт кужис лэдзны кык номер. Февраль 3 лунӧ петіс стенгазеталӧн 3-ӧд номер. Газета содержательнӧй, интереснӧй.

— Миян стенгазета петӧ аккуратнӧя,—гордӧя висьталӧ комитетса секретарь Мальцева ёрт.—Комсомолка сійӧн веськӧдлӧ, Колмакова...

Неважӧн организация комсомолкалы сетіс мӧд поручение. Сійӧс лоис индӧма ПВХО инструкторӧн 16-ӧд школаӧ.

Быд недельын нёльысь Колмакова ёрт ветлӧ школаӧ, челядь дінӧ. Ветлӧ сідзжӧ аккуратнӧя, ас кадӧ. Велӧдчысьяс пӧвсын сійӧ пользуйтчӧ ыджыд авторитетӧн. Школаын Колмакова ёрт гӧтӧвитіс нин ПВХО значкистъяслысь группа. Регыд найӧ кутасны нин сдавайтны ПВХО значок вылӧ нормаяс.

Некор Колмакова ёрт оз ӧтказывайтчы и мукӧд поручениеяслысь.

Праздник лунъяс кежлӧ лӧсьӧдчигӧн пыр локтӧны сы дінӧ. Тшӧктӧны гижны лозунг, плакат, мичмӧдны помещение.

Сылӧн отказ некор абу. Ичӧт кӧть ыджыд корӧмыс.

— Вӧча,—шуыштас дай.

Со локтӧ март 8 лун—Международнӧй женскӧй лун. Ӧні Колмакова ёрт думайтӧ нин, мыйӧн встретитны тайӧ праздниксӧ.

Прӧст кадӧ Колмакова велӧдчӧ. Кыпӧдӧ ассыс политическӧй уровень, изучайтӧ марксизм-ленинизм классикъяслысь трудъяс. Собеседованиеяс вылын сійӧ пыр медся активнӧй.

Тадзи выполняйтӧ быд комсомольскӧй поручение техник комсомолка Колмакова ёрт.

В. ЛЫТКИН.

Комсомольскӧй группаяс бездействуйтісны

Сентябрь тӧлысьын велӧдчан во заводитчигӧн на Визинса средней школаын котыртчалісны комсомольскӧй группаяс. Составляйтлісны группоргъяс асланыс уджлы и план, но планыс бумага вылас и колис. Комсомольскӧй группаяс эз уджавны. И ӧні весиг группоргъяс пиысь ӧткымынъяс асьныс неуспевающӧйяс радынӧсь. 10 „а“ класса комсомольскӧй группаса группорг Пятковлӧн... 4 „плохо“, а дисциплина „посредственно“. А тайӧ класслӧн дзоньнас успеваемостьыс сӧмын 52 прӧчент, 10 „б“-лӧн 45 прӧчент.

Комсомольскӧй комитет некыдз эз интересуйтчыв группаяс уджӧн. **Б.**

Агитколлектив

Миян педучилищеын ӧні лыддьыссьӧ 47 агитатор, кодъяс пӧвсын 19 комсомолец-велӧдчысь да 11 преподаватель.

Ноябрь тӧлысьын ВЛКСМ комитетлӧн заседание вылын кывзім информация торъя агитаторъяслысь асланыс удж йылысь. Сэні тыдовтчис, мый 9 агитатор абу на кутчысьлӧмаӧсь уджӧ, абу нуӧдлӧмаӧсь ни ӧти беседа. Ӧти ыстысьӧ вӧлі, мый абу кад, мӧд—оз куж да с. в. Комитет обяжитіс быд агитаторӧс пыр жӧ кутчысьны агит-массӧвӧй уджӧ.

СССР Верховнӧй Сӧветӧ бӧрйысигъяс дырйи миян агитаторъяс уджалісны бура. Избирательнӧй кампание дырйи нуӧдӧма 711 беседа, на пӧвсысь комсомолец-агитаторъясӧн 126 беседа, 343 мортӧс беседаӧн шымыртӧмӧн.

Бура нуӧдісны агитационнӧй удж торъя агитаторъяс. Е. Романченко нуӧдіс 15 беседа, 28 избирательӧс шымыртӧмӧн.

Комсомолка Чуманова ёрт быд беседа кежлӧ гӧтӧвитчӧ тщательнӧя. Кутшӧм сӧмын литература сійӧ оз лыддьы—и политическӧйӧс, и художественнӧйӧс. И беседаяссӧ Чуманова ёртлысь любӧ кывзыны. Избирательяс уважайтӧны ассыныс агитаторӧс, пользуйтчӧ сійӧ на пӧвсын авторитетӧн. Нуӧдіс избирательнӧй кампание дырйи сійӧ 14 беседа.

Эз омӧля уджавны и Ю.Пономарева да мукӧд ёртъяс.

Педучилищеса агитаторъяс ассыныс массово-разъяснительнӧй удж нуӧдӧны и ӧні. 29 керкаын регулярнӧя быд недельын ӧтчыд-кыкысь нуӧдӧма найӧ беседаяс, лыддьӧны газетъяс, журналъяс. Агитаторъяс Богомолов, ВЛКСМ комитетса член, Чуманова, Пономарева, Коданев ёртъяс петкӧдлӧны тайын ставлы пример, кыдзи колӧ сочетайтны бура велӧдчӧм общественнӧй уджкӧд.

— Ме агитация нуӧда,—висьталӧ Чуманова ёрт,—радейтӧмӧн. Ме и ачым политически быдми тӧдчымӧн, сійӧ тшӧктӧ ёна уджавны ас вылын, медым йӧз дорӧ мунан да быд вопросӧн ачыд разбирайтчан бура.

Беседаяс, инструктаж, агитаторъяслӧн удж бӧрся контроль нуӧдсьӧны и ӧні.

В. ПЕТИЕВА,
ВЛКСМ комитетса секретарь. Сыктывкарса педучилище.

Бригадир С. Плосков да бригадаса член И. Потолицын производство вылын. Найӧ лунся нормаяс тыртӧны содтӧдӧн (Кряжск л-т).

Интереснӧй удж

Колян велӧдчан волӧн мӧд джын заводитчигӧн ВЛКСМ комитет поручитіс меным уджавны вожатӧйӧн мӧдӧд класса октябрятскӧй группаын. Ыджыд желаниеӧн ме кутчыси уджӧ. Посни челядькӧд ме тӧдмаси ӧдйӧ и ми лоим настоящӧй другъясӧн.

Октябрятскӧй группа ме юкли звездочкаяс вылӧ. Меным кажитчӧ звездочкаяс вылӧ октябрятаӧс юклӧмӧн уджавны на пӧвсын вожатӧйлы кокниджык.

Мый ми вӧчлім звездочкаясын?

Октябрята менам зэв радейтісны кывзыны менӧ. Тайӧс казялӧмӧн, ме куті гӧтӧвитчыны да висьтавлыны налы. Висьтавлі ме и мойдъяс, висьтавлі и пионер-геройяс Павлик Морозов да Гена Щукин йылысь, и Сӧветскӧй Союзса Геройяс йылысь. Челядь кывзісны зэв бура.

Тшӧкыда звездочкаяслӧн сборъяс вылын проверяйтлім налысь тетрадьяс, кодъяс кыдзи ведитӧ ассыс тетрадьяс. Тетрадьысь жӧ и тыдалӧ коді кыдзи велӧдчӧ. Медбур тетрадьясысь вӧчим выставка, кодӧс вӧлі лӧсьӧдӧма асланыс жӧ классӧ.

Сборъяс вылын вӧчалім макетъяс, гӧтӧвитім группалӧн общӧй сборъяс кежлӧ художественнӧй выступлениеяс, самодеятельность.

Звездочкаяс ордйысисны ӧта-мӧд костаныс—велӧдчӧм кузя, код звездочкаын кутасны мунны мед интереснӧй делӧяс. Ордйысьӧм активизируйтіс челядьӧс.

Краснӧй Армия лун кежлӧ ми нуӧдім красноармеецъяслысь игра.

...Сбор вылӧ локтісны став октябрята. Ме чукӧрті став октябрятаӧс школалӧн вестибюльӧ да висьталі налы игралӧн порядок йылысь. Сэні жӧ юклі ставнысӧ отделениеяс вылӧ, индалі быд отделениеӧ командиръясӧс. А дзоньнас группа составляйтіс взвод. Взводса командирӧ инді медся збой детинкаӧс. Инді тшӧтш санитарнӧй часть, часӧвӧйясӧс.

Предупредиті ставнысӧ:

— Вермас лоны и тревога...

Сы бӧрын, кыдзи октябрята бура лоисны тӧдсаӧсь игралӧн став порядокӧн, ставӧн отделениеясӧн мунім залӧ. А зал вӧлі водзвыв гӧтӧвитӧма менам ёртъяс Рита Фроловаӧн да Ксения Подгузоваӧн. Сэні ми устроитім штаб, санчасть, краснӧй уголок.

Игра заводитчис зарядкаӧн, кодӧс вӧчисны менам команда улӧ. А сэсся боецъяс получитісны складысь оружие, противогазъяс Та бӧрын вӧлі политчас: лыддисны да висьтавлісны белофиннъяскӧд бойясын участникъяс геройяслӧн подвигъяс йылысь, отважнӧй пограничникъяс йылысь, кодъяс видзӧны миянлысь неприкосновеннӧй границаяс.

Политчас бӧрын вӧліны военнӧй занятиеяс. 1-ой отделение занимайтчис цельӧ граната шыблалӧмӧн. 2-ӧд отделение занимайтчис противогазъясӧн.

Друг сигнал:

— Тревога!!!

Боецъяс ӧдйӧ стрӧитчисны отделениеясӧ. Строй водзын ме объявиті:

— Нарушитӧма граница. „Враг“ миян территория вылын. Колӧ сійӧс эрдӧдны...

...Дыр челядь ветлӧдлісны запутайтчӧм следъяс кузя. Мыйдта вӧлі налӧн радлуныс, кор аддзисны граница нарушитысьӧс.

Нарушительӧс боецъяс вайӧдісны штабӧ...

Тайӧн игра помасис.

Челядь корисны менӧ нӧшта ворсны татшӧм играс.

Нуӧдлім ми медся разнообразнӧй играяс. Ёна интереснӧйӧн кажитчис челядьлы игра „Октябрятскӧй театр“. Гӧтӧвитчыныс заводитім тӧлысь джын водз. Быд звездочка гӧтӧвитіс ассыс номеръяс: декламацияяс, рассказъяс, сылӧм, танцевальнӧй номеръяс. 1-ой звездочка гӧтӧвитіс хоровӧй декламация „На заставе“, 2-ӧд звездочка—пьеска „Мы с Тамарой“.

Игра заводитчытӧдз лун водз, кор ставыс нин вӧліс гӧтӧв, ме юклі октябрята костын обязанностьяс: театрса директорлысь, контролерлысь, билетерлысь, кассирлысь, конферансьелысь.

Чукӧртчиг мозыс (а сбор вылӧ корим и I класса октябрятаӧс) найӧ ворсісны. Лӧсьӧдӧма вӧлі и аттракционъяс, кӧні торйӧн кыліны гажа серам да сёрни.

3 час да 30 минутын воссисны театрлӧн ӧдзӧсъяс. Контролеръяс сулалісны асланыс местаяс вылын. Билетеръяс челядьӧс пуксьӧдалісны местаяс вылӧ, раздавайтісны выступлениеяслысь программа.

Ставӧн пуксялісны, успокоитчисны. Сэк сцена вылӧ петіс конферансье да объявитіс:

— Октябрятскӧй театр лыддям воссьӧмӧн!.. Первой номерӧн октябренок Кравчук Женя лыддяс стихотворение Сталин йылысь...

Уна интереснӧй выступление видзӧдісны тайӧ лунас челядь.

Октябряткӧд удж—увлекательнӧй. Сӧмын вожатӧйлы колӧ быд лун нуӧдны накӧд вылысь выль, найӧс интересуйтысь удж.

ВАЛЯ ПАРИЧЕНКО,
9-ӧд класса велӧдчысь, комсомолка.
Ухта, средней школа.

ПРОВЕРЯЙТАМ, КЫДЗИ ПӦРТСЬӦ ОЛӦМӦ ВКП(б) КОМИ ОБКОМ IV ПЛЕНУМЛӦН ПОСТАНОВЛЕНИЕ

Анюталӧн бригада

Воддза рытнас муніс собрание. Колхозникъяс пӧся встретитісны Коми АССР-са Совнаркомлысь да ВКП(б) обкомлысь постановление навозохранилищеяс стрӧитӧм да куйӧд да торф хранитӧм да найӧс используйтӧм йылысь.

Мӧд лун водз петісны удж вылӧ комсомолка бригадир Анна Нехорошевалӧн бригадаысь колхозникъяс.

— Колӧ тэрмасьны,— шуисны найӧ,—кад оз вичмысь...

Нёль вӧв сувтісны торф кыскалӧм вылӧ. Комсомолец Миша Пашнин кутіс сӧвтны додьяс.

Бура уджаліс бригада. Январь 12 лун кежлӧ Анюта Нехорошевалӧн бригада ставсӧ кыскис 500 саяс додь торф. Ставсӧ колхозын лои кыскӧма 1.200 додь. Нехорошевалӧн бригада и водзӧ кутас уджавны торф кыскалӧм вылын.

Ӧні „Искра“ колхозын (Кулӧмдін район) сідзжӧ заводитӧны стрӧитны навозохранилище — кыскалӧны стройматериалъяс. Муяс вылӧ колхозникъяс петкӧдӧны куйӧд—сӧвтӧны сійӧс гырысь чукӧръясӧ.

Торф, куйӧд кыскалӧм вылын бура уджалӧны том ямщикъяс М. Пашнина, А. Нехорошева, И. Пашнина, Октябрина Пашнина да мукӧдъяс.

Колхозникъяс бура лӧсьӧдчӧны тувсов кӧдза кежлӧ. Чукӧртӧма пӧим 10 центнер, вӧдӧма минеральнӧй удобрение.

Пашнин.

Лӧсьӧдчӧны тувсов кӧдза кежлӧ

Сыктыв районса водзынмунысь колхозъяс, XVIII Ставсоюзса партконференция нима социалистическӧй ордйысьӧмӧ включитчӧмӧн, тувсов кӧдза кежлӧ лӧсьӧдчӧмын шедӧдӧны гырысь вермӧмъяс.

Межадорса „Красный партизан“ да „Рытъя кыа“ колхозъяс срокысь водз тыртісны торф перйӧм да кыскалӧм кузя тӧвся план. Заготовитӧм вӧр навозохранилищеяс стрӧитӧм вылӧ, „Рытъя кыа“ колхозын 9 вӧла-морта заготовитісны нин 1.100 сайӧ хлыст да кер.

Визинса „Первое мая“ нима колхозын, куйӧд да торф петкӧдӧм кындзи, чукӧртӧны пӧим. Сӧмын ӧти лунӧн найӧ чукӧртісны 140 пуд.

Ниашорын, „Сталинец“ колхозын, торф перйӧм вылын уджалӧ торъя бригада, кодi петкӧдіс нин муяс вылӧ 125 тонна. Ставсӧ тӧвнас да гожӧмнас колхозникъяс шуисны петкӧдны муяс вылӧ 1500 тонна торф.

Н. Р.

КЫПТӦ УДОЙНОСТЬ

Межадорса „Вадор“ колхозын воысь-во паськалӧ да ёнмӧ социалистическӧй животноводство. 1939 во помын на колхозлӧн вӧлі сӧмын кык животноводческӧй ферма, а ӧні нёль: МТФ, свиноводческӧй, овцеводческӧй да птицеводческӧй фермаяс.

Мӧсъяслӧн удойность кольӧм во нин вӧлі 200 литрӧн вылынджык 1939 воса дорысь—1015 литр. Ӧткымын мӧсъяс лысьтісны 1225 литрӧдз.

1941 во вылӧ дояркаяс кӧсйысисны мӧсъяслысь шӧркодь удойность кыпӧдны 1300 литрӧдз. **Н. Рочев.**

СНИМОК ВЫЛЫН: Ю. Мальцева петӧ забегӧ. Ставыс кроссын февраль 2 лунӧ Кряжкса мехбазаын участвуйтіс 18 морт.

ВАНЮК

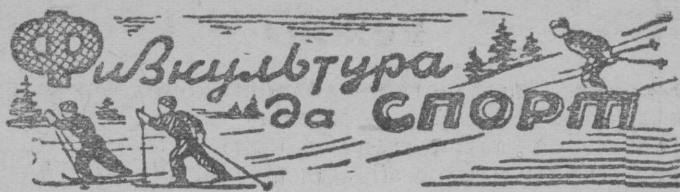
Миян дзоля Ваньлы
Кӧкъямыс ар тырис.
Велӧдчыны сійӧ
Тайо арнас пырис.
Югдӧдны мед юрсӧ,
Грамота мед сюрис,
Велӧдчыны Ванюк
Кутіс вывті бура.
„Отличникӧдз“,—шуӧ,—
Мог эм менам воны,
Быдма да мед верми
Инженерӧн лоны.

Леонид Павлеков,
Ертома НСШ-са велӧдчысь.

ЧИБУК

Гуляйт, чибук, берег пӧлӧн,
Чӧскыд турун йир.
Зарни бурси ӧвтчӧ тӧлӧн,
Ворсӧ тэнад вир.
Кодыр ковмас, вылад сӧла.
Кортвомала вом.
Сӧмын качлас шинель пӧла,
Вӧрзьӧда кор дом.
Лэдзлы сэки тэ ас пиысь
Багатырскӧй вын.
Лэчыд сабля менам киысь,
Керасиг оз мын.
Ураганӧн косьӧ пырам,
Кыті медся сук.
Идзасӧс моз сэні шырам
Врагӧс ӧти здук.
Тӧда, кывзан, муса чибӧ,
Некор тэ он дуд.
Огӧ сетӧй лютӧй врагъы
Косьын перйӧм шуд.

Н. Самарин,
Пединститутса студент.

Школьнӧй лыжня

Январь тӧлысся ӧти лунӧ Ыбса НСШ дінӧ чукӧрмисны уна йӧз: велӧдчысьяс, учительяс, колхозникъяс, медработникъяс да мукӧдъяс.

Ставӧн видзӧдісны водзӧ, вӧрлань. Сэні, вӧр бердын, муніс лыжня. Лыжня вылӧ талун вӧлі петӧма уна томйӧз.

Тайӧ луннас 9 час асывсянь 3 час лунӧдз школьнӧй лыжняыв эз вӧв покой. Ыбса томйӧз сдавайтісны ГТО да БГТО вылӧ лыжи кузя нормаяс.

Ыб НСШ-са велӧдчысьяс пӧвсысь тайӧ луннас нӧшта содтӧд сдайтісны 39 морт БГТО да 10 велӧдчысь ГТО значок вылӧ нормаяс. Сдайтісны тайӧ луннас норма и „Борьба“ колхозса колхозник-призывникъяс И. Худоев да Е. Костарев, кодъяс 10 километр мунісны 58 минутӧн.

Нормаяс сдайтігӧн быдӧн убедитчисны, мый медбур результатъяс налӧн, кодъяс регулярнӧя тренируйтчӧны. 7-ӧд класса велӧдчысьяс Ваня Колегов, Лена Мальцева, 5-ӧд класса велӧдчысь Миша Попов быд лун лыжи вылынӧсь. И 3 километр мунісны найӧ 17 минутӧн. БГТО вылӧ лыжи кузя нормасӧ отличнӧя сдайтіс тайӧ луннас 17 велӧдчысь.

Нормаяс сдайтӧм, збыль вылас пӧрис лыжнӧй ордйысьӧмъясӧ. Быдӧнлы окота лоис петкӧдлыны медбур результат. Мукӧдъяс нормаяс сдайтавны кутісны мӧд пӧв. Лена Мальцева 3 километр первойысьсӧ муніс 19 минутӧн, мӧдысьсӧ 17-ӧн нин.

Судейскӧй комиссия решитіс нормаяс сдайтӧм примитны быд лун школаын урокъяс помасьӧм бӧрын.

БЕЗОВ.
Сыктывдін р-н.

Значкистъяслӧн выль отряд

СССР-са Совнарком бердса физкультура да спорт кузя Ставсоюзса Комитетлӧн приказӧн наградитӧма II ступеня ГТО значокъясӧн физкультурникъясӧс, кодъяс сдайтісны II ступеня ГТО комплекс вылӧ нормаяс. Значокъяс получитісны „Учитель“ ДСО-са членъяс А. С. Клочков да А. М. Юранев ёртъяс. Нормаяс найӧ сдайтісны „отлично“ вылӧ.

II ступеня ГТО значокъяс сідзжӧ получитісны „Учитель“ ДСО-са членъяс Коми Пединститутса студентъяс М. Макаров, Л. Немчинов да А. Пунегов ёртъяс.

С. Парилов.

Редакцияӧ воӧм письмӧяс бӧрся

„БРАКОДЕЛ“

Неважӧн редакцияӧ вӧліс письмӧ, кӧні вӧлі гижсьӧ Грива сельполӧн столовӧй удж йылысь. Заметкаын вӧлі индӧма, мый повар Матвеева ёрт халатнӧя относитчӧ аслас обязанностьяс дінӧ.

Нуӧдӧм проверкаӧн аддзӧма, мый фактъясыс збыль имеитісны места. Сельполӧн правление Матвееваӧс снимитіс удж вылысь.

Кулӧмдінса юннатъяс

Кулӧмдінса средней школаын мӧд во нин уджалӧ юнӧй натуралистъяслӧн кружок, кодӧн веськӧдлӧ орденоносец - учительница Наталья Семеновна Тимушева. 1939 вося арсянь налӧн вӧлі составитӧма уджлы план. Тӧвнас кружокын велӧдчысьяс изучайтісны теоретическӧй материал, тӧдмасисны Кулӧмдінса сортоучасток уджӧн. Сортоучастокын найӧ велалісны практически определяйтны кӧйдысъяслысь чужӧм да ёгосьлун. Ӧткымынъяс, кыдзи Боря Попов да Семяшкин изучитісны селекция. Ӧтчыд занятие вылын Наталья Семеновна лыддис налы „Юнӧй натуралист“ журналысь статья, мый академик Цицин выведитіс выль вид, сідз шусяна многолетней шобді. Мый сылысь кӧйдысӧ позьӧ получитны Харьковскӧй сельскохозяйственнӧй станцияысь. Челядьӧс тайӧ зэв заинтересуйтіс и найӧ решитісны шобді быдтыны асьныс. Асланыс намерениеяс йылысь найӧ гижисны Харьковӧ, тайӧ сельскохозяйственнӧй детскӧй станцияӧ.

Регыд и воис сэсь ӧтвет. Гижис став челядьлы тӧдса юннат, Нью-Йоркскӧй выставкаса участник Миша Соломаха. Миша ошкис челядьлысь кӧсйӧм да ыстіс налы многолетней шобділысь некымын кӧйдыс.

Тайӧ кадсянь кружокса староста Боря Попов да Миша Соломаха костын заводитчис оживленнӧй переписка.

Велӧдчысьяслӧн желание кутіс збыльмыны. Тулыснас найӧ шобді кӧдзисны да сувтӧдісны на бӧрся фенологическӧй наблюдениеяс. Ӧрччӧн многолетней шобдікӧд кӧдзисны шобділысь местнӧй сорт „гарнет“. Тайӧ сетіс юннатъяслы позянлун сравнивайтны найӧс, налысь чужӧм да быдмӧм.

Опытнӧй участок вылын вӧлі нуӧдӧма снегозадержание. 6 кӧдзӧм кӧйдысысь петіс сӧмын 4. Миша Соломаха корӧм серти, юннатъяс ассьыныс фенологическӧй наблюдениеяс йылысь гижисны ылі Харьковӧ и, кыдзи пыр, получайтісны сэсь полезнӧй сӧветъяс да индӧдъяс.

А арын чукӧртісны озыр урожай. Нёль петӧм кӧйдысысь юннатъяс босьтісны... 900 кӧйдыс.

Кулӧмдінса юннатъяслӧн удачалы радліс и Миша Соломаха. Найӧ успехъяс йылысь неважӧн юӧртіс Москваысь радио. Тайӧ сэтчӧ юӧртӧма Кулӧмдінса юннатъяс йывсьыс Миша Соломаха.

Челядь уджӧн заинтересуйтчис Кулӧмдінса сортоучасток. Челядь асланыс урожайностьясӧ юкӧн сетісны сортоучастоклы, мыйӧн пуктісны заводитчӧм многолетней шобді став район пасьта паськӧдӧмлы.

Кольӧм кӧйдысысӧ юннатъяс кӧсйӧны кӧдзны тайо тулыс пришкольнӧй участок вылӧ да асланыс огородъяс вылӧ.

Ӧткымын юннатъяс, кыдзи Боря Попов ичӧтик му участок вылын асланыс гортъяс бердын кык во нин быдтісны кукуруза да помидоръяс. Колян во сійӧ получитіс 10 килограмм помидор.

Юннатъяслӧн кружок эз дугӧд ассьыс удж и ӧні, тӧлын. Гӧтӧвитӧны найӧ Коми АССР-са культурнӧй быдмӧгъяслысь коллекция. Найӧ кӧсйӧны участвуйтны 1941 воын Ставсоюзса сельскохозяйственнӧй выставка вылын.

Не ичӧтджык тӧдчанлуна и Кулӧмдін детдомса воспитанникъяслӧн удж. Некымын пионер-воспитанник кымынкӧ во нин вежсьывтӧг самостоятельнӧя ухаживайтӧны мӧс бӧрся, порсьяс, чипанъяс бӧрся да вӧдитӧны неыджыд му участок. Даснёль арӧса пионеркаяс Лиза Навицкая да Лида Коваль мӧскӧ асьныс юкталӧны, вердӧны, чиститӧны, лысьтӧны. Кык во чӧж нин нуӧдӧны тайӧ уджсӧ. Велӧдчӧны Лиза да Лида бура. Колян во найӧ кӧсйысьлісны получитны асланыс мӧскысь 1.200 литр йӧв. Кӧсйысьӧм выполнитӧма, восса удой составитіс 1.455 литр йӧв.

Пионеръяс Осипова Анюта, Шурганова Агнюша, Журавлев Юрик занимайтчӧны свиноводствоӧн. 1940 воын найӧ получитісны приплод куим свиноматкаысь 27 штук, ни ӧти на пиысь эз кув.

Петя Навицкий да Вова Кашинский — птицеводъяс. 37 чипанысь 1940 воын найӧ получитісны 1,042 кольк.

Вася Бабурин торъя пристрастие имеитӧ вӧвъяс дінӧ.

Юнӧй животноводъяслӧн дружнӧй коллектив, школаысь воӧм бӧрын медводз котӧртӧны асланыс подшефнӧйяс дінӧ.

Челядьлӧн увлекательнӧй да кывкутана удж сетіс тӧдчана результатъяс. 1940 воын животноводствоысь детдом получитіс доход весиг себестоимость донъяс серти 10.000 шайт вылӧ.

Кулӧмдінса юннатъяслысь удж опыт должен босьтны быд школа.

П. БАРАБАНОВ,
ВЛКСМ Коми обкомса крестьянскӧй томйӧз отделса заведующӧй.

32

Боевӧя лӧсьӧдчыны призыв кежлӧ

Ассыным социалистическӧй рӧдинаӧс дорйӧм— быд сӧветскӧй патриотлӧн священнӧй долг. Немтор абу почотнӧйджык миян томйӧзлы рӧдинаӧс оружиеӧн киясын видзӧм кындзи. Томысянь, школьнӧй скамьяясянь, миян юношаяс мечтайтӧны лоны бесстрашнӧй сталинскӧй соколъясӧн, отважнӧй морякъясӧн, мужественнӧй артиллеристъясӧн. Гӧгӧрвоана, кутшӧм ыджыд радейтӧмӧн да пӧсьлунӧн сӧветскӧй народ быд во мӧдӧдӧ славнӧй Рабоче-Крестьянскӧй Краснӧй Армия радъясӧ ассыс выль пополнение.

Миян республика быд во сетӧ Краснӧй Армия радъясӧ замечательнӧй пополнение. Ыджыд кыпыдлунӧн рабочӧй, колхознӧй томйӧз да том интеллигенция мӧдӧдчӧ Краснӧй Армия радъясӧ и таво. Миян юнкор Ольшанов ёрт Мохча сиктсянь (Печорскӧй округ) юӧртӧ, мый сиктса томйӧз ёна интересуйтчӧны военнӧй делӧӧн. Январь 5 лунӧ нуӧдӧм тактическӧй занятиеяс вылын участвуйтісны 18 комсомолец-призывник. Январь 19 лунӧ бӧр нуӧдӧма мӧд тактическӧй занятие. Тайӧ занятие вылас участвуйтісны и Киров нима колхозса комсомолец-призывникъяс В. Филиппов, А. Ануфриев, М. Вокуев, Н. Канев да мукӧдъяс. Бура лӧсьӧдчӧны Краснӧй Армияӧ муніг кежлӧ и средней школаса велӧдчысь-яс-призывникъяс. Найӧ ставныс нин сдайтісны ГТО комплекс вылӧ лыжи кузя нормаяс.

Бура лӧсьӧдчӧны призыв кежлӧ и Удора районса призывникъяс. Кослан райцентрса призывникъяс велӧдчӧны комплекснӧй программа серти. Торъя ёртъяс, кыдз Артемьев, Попов, Ольшанов, Жданов ёртъяс велӧдчӧны сӧмын „отлично“ вылӧ.

Но колӧ висьтавны сы йылысь, мый оз на быдлаын деятельнӧя лӧсьӧдчыны призыв кежлӧ. Ӧткымын осоавиахимовскӧй организацияясса руководительяс ньӧжмасьӧны оборонӧй удж сувтӧдӧмын. Тшӧкыда омӧля интересуйтчӧны тайӧ вопроснас и комсомольскӧй организацияяс.

Миян юнкор Василий Морозов гижӧ, мый „Красный водник“ затонын призывникъяскӧд удж векутшӧм оз мун. Тані 60 сяыс призывник. Призывникъяс пӧвсысь сӧмын некымынӧн имеитӧны ГТО да мукӧд значокъяс. Тані коркӧ вӧлі осоавиахимовскӧй организация, но сійӧ дзикӧдз киссис.

„Красный водник“— ыджыд предприятие. Сійӧ абу ылын и Сыктывкарсянь. Призывникъяс пӧвсын тані уджсӧ колӧ вӧлі сувтӧдны быть. Но затонса комсомольскӧй организация чуньяс чуньӧн эз кучкы, медым тайышӧны уджсӧ ӧти местаысь. Оз видзӧдлыны мый сэні вӧчсьӧ и карса организацияяс. Вывті омӧль положениеыс дзик оз тревожит Осоавиахимлысь карса сӧвет.

Комсомол должен лоны Осоавиахимлӧн душаӧн. Комсомольскӧй руководительяс не должен миритчыны сійӧн, кор аддзӧны, мый налӧн районын, сиктын, колхозын призыв кежлӧ лӧсьӧдчӧм кузя делӧӧн абу благополучнӧ.

ВЛКСМ ЦК-ын

ВЛКСМ ЦК обсудитіс Краснӧй Армиялӧн XXIII годовщина нима комсомольскӧй кросс (ордйысьӧм) кежлӧ гӧтӧвитчӧм кузя вопросъяс. Местнӧй комсомольскӧй организацияяслӧн сведениеяс серти, январь 29 лун кежлӧ 760 сюрс комсомолец сдайтісны ГТО комплекслысь нормаяс. Нормаяс сдайтӧм да комсомолецъяслӧн тренировочнӧй занятиеяс мунӧны водзӧ.

Уна комсомольскӧй организацияяслысь корӧмъяс учитывайтӧмӧн, ВЛКСМ ЦК разрешитіс участвуйтны кроссын (ордйысьӧмын) ремесленнӧй, железнодорожнӧй училищеясса да ФЗО школаясса велӧдчысьяслы, кодъяс оз состоитны комсомолын.

Запросъяскӧд йитӧдын, кодъяс воалӧны местаяс вывсянь, ВЛКСМ ЦК разъяснитіс, мый этша лыда комсомольскӧй организацияясын командаяс вермасны котыртсьыны вит мортысь этшаджык лыдын.

ВЛКСМ ЦК примитіс уна комсомольскӧй организацияяслысь (Белорусскӧй, Украинскӧй, Алтайскӧй да мукӧдъяслысь) кроссын (ордйысьӧмын) участвуйтӧмӧ комсомолецъясӧс, кодъяс эз сдайтны ГТО кузя лыжнӧй либӧ пешӧй нормаяс, лэдзӧм йылысь предложениеяс.

Татшӧм случайясын комсомолецъяслӧн нормаяс сдайтӧм засчитывайтсьӧ кроссын найӧ участвуйтӧмлӧн результатъяс серти.

ВЛКСМ ЦК установитіс, мый комсомолецъяс, кодъяс участвуйтісны кроссын, но эз уложитчыны ГТО комплекслӧн нормаясӧ, вермас лоны лэдзӧма нормаяс вылысь сдайтӧмӧ.

ТАСС-лӧн юӧртӧм

Иностраннӧй печатьын, торйӧн нин английскӧйын, паськӧдсьӧ юӧртӧм сы йылысь, мый быттьӧкӧ СССР да Турция костын заключитӧма тайнӧй соглашение, код серти СССР кӧсйысьӧ снабжайтны Турцияӧс вооружениеӧн Балканы вылын Германиялӧн лоны вермысь активностьлы противодействуйтӧм вылӧ, и мый такӧд йитӧдын Москваӧ петӧ турецкӧй комиссия оружие ньӧбӧм могысь.

ТАСС-ӧс уполномочитӧма заявитны, мый СССР да Турция костын индӧм характера некутшӧм тайнӧй ни не тайнӧй соглашение абу заключитӧма да оз предполагайтсьы заключитны, Москваын оружие ньӧбӧм кузя некутшӧм турецкӧй комиссия оз существуйт да вообще иностраннӧй печатьлӧн став тайӧ юӧртӧмыс являйтчӧ вымышленнӧйӧн.

Албанияын военнӧй действиеяс

АФИНЫ, 4. (ТАСС). Греческӧй командование юӧртӧ, мый февраль 3 лунӧ фронт вылын пасйыссис разведывательнӧй отрядъяслӧн да артиллериялӧн ограниченнӧй деятельность.

Государственнӧй безопасность кузя греческӧй министерстволӧн юӧртӧмын индыссьӧ, мый противниклӧн самолётъяс шыбитісны бомбаяс Пелопоннес рытывыв юкӧнлӧн побережье вылӧ. Жертваяс да повреждениеяс абуӧсь.

НЬЮ-ЙОРК, 4. (ТАСС). „Нью-Йорк геральд трибюн“ газетлӧн юӧртӧм серти, лунвыв да центральнӧй фронтъяс вылын итальянецъяс лӧсьӧдӧны укреплённӧй линия, кодi мунӧ некымын милялӧн оборонаӧн важ линияысь ылiтiджык, тыдалӧ, Тепелене эновтны да Берат да Валона энергичнӧя дорйыны могӧн. Грекъяс кутӧны асланыс киясын Валонаысь лунвывлын став важнӧй высотаяс, а итальянецъяс ӧткымын высотаяс Валонаын войвылын.

Великӧй сатирик йылысь халтура

Газет лыддысьяслы уналы лоис ыджыд радостьӧн „За новый север“ газетын литературнӧй листбок лӧсьӧдӧм. Сійӧ коланлун йылысь сёрнитны нинӧмла. Критика да библиография отделлӧн коланлун ощущайтчис работникъяслӧн, кодъяс йитчӧмаӧсь литературакӧд. Литературнӧй критика да библиография йылысь ВКП(б) ЦК-лӧн постановлениеын индыссьылiс сы йылысь, мый литературнӧй критика являйтчӧ пропагандалӧн да коммунистическӧй воспитаниелӧн орудиеӧн.

Критика да библиография отделъяс газетъясын восьтӧм должен кыпӧдны ыджыд литературно-критическӧй материал да популяризируйтны сійӧс доходчивӧй формаын.

„За новый север“ газетын восьтӧм литературнӧй листбок кутiс заполняйтсьыны тшӧкыда слаб, а кодлы неграмотнӧй да халтурнӧй статьяяслӧн.

Февраль 2 лунся газетын вӧлi йӧзӧдӧма кык статья: „Исказитӧм Куратов“ А. Размысловлӧн да „Великӧй сатирик“ Федор Честновлӧн.

Первой статьяыс кӧ заслуживайтӧ серьёзнӧй внимание да ошкӧм, ӧд сэнi автор разбирайтӧ коми литературалысь основоположник Куратовӧс роч кыв вылӧ вуджӧдӧм йылысь вопрос, затрагивайтӧ национальнӧй коми литературалысь животрепещущӧй вопросъяс, то мӧд статья жӧ Щедрин йылысь поражайтӧ невежествоӧн да роч литература историялысь да великӧй роч сатириклӧн литературнӧй деятельностьлысь элементарнейшӧй вопросъяс тӧдтӧмӧн.

Горе-литератор зiльӧ определитны Салтыков-Щедринлысь места демократическӧй литератураын да вӧчӧ миянлы выль „открытиеяс“.

Автор лыддьӧ Щедринӧс революционнӧй демократияса вождьӧн, „XIX нэм мӧд джынся революционнӧй демократиялысь идеяяс выразительӧн“. Онiӧдз марксистскӧй критикаын вӧлi стӧча установитӧма, мый литератураын революционно-демократическӧй направления вождьясӧн вӧлiны Чернышевский да Добролюбов.

Щедринлӧн позиция вӧлi торъяланаӧн Чернышевскийлӧн революционнӧй демократъяс позицияысь.

Щедрин нартитӧм народла дорын находитчӧмӧн, сетлiс резкӧй критика самодержавиелы. Сійӧ вӧлi матын аслас творчествоӧн революционнӧй демократъяс дінӧ, найӧ используйтісны сылысь произведениеяс ассыныс идеяяс утвердитӧм вылӧ. Но Салтыков-Щедрин революционнӧй демократъясысь торъялӧмӧн питайтiс иллюзия Александр II-лӧн реформаторскӧй деятельность вылӧ, сійӧ лыддыліс, мый сійӧ деятельностьыс являйтчӧ Россия вылымӧдӧмлӧн туйӧн. Чернышевский ӧтказитiс Щедринлы сылысь статья „Каплуны“ „Современникын“ печатайтӧмысь.

Щедрин зiльліс создайтны ассыс журнал „Русская правда“ „Современниклӧн“ программаысь торъялана программаӧн.

Литераторлы, кодi босьтчӧ гижны мукӧд йылысь, колӧ эськӧ тӧдны, мый революционно-демократическӧй идеяяс господствуйтісны Россиялӧн XIX нэмся 60-ӧд воясын, а эз XIX нэмся мӧд джынйын (сэкi господствуйтісны народническӧй да бӧрынджык марксистскӧй идеяяс).

Щедринлысь творчество разбирайтны заводитiгӧн захудалӧй литератор высказывайтӧ ассыс полнӧй беспомощность фактическӧй материал тӧдӧмын. Ранней повестьяс „Противоречия“ да „Запутанное дело“ датируйтісны авторӧн 1847 воснянь 1849 воӧдз (3 во), сійӧ кадӧ кор тайӧ повестьясӧ лӧсьӧдӧма Щедринӧн пӧшти ӧтгӧтш первойсӧ 1847 во помын, а мӧдсӧ 1848 во заводитчигӧн („Современниклӧн“ коймӧд книга).

Водзӧ, удивитчӧм газет лыддысьс тӧдмалӧ, мый Салтыков-Щедринӧс вӧлi ыстӧма Вяткаӧ „литературнӧй деятельностьысь“. Но тайӧ нӧшта абу на ставыс, Честнов мнение серти „Современник“ вӧлi тупкӧма 1865 воын, сійӧ кадӧ кор революционнӧй демократъяслысь журнальнӧй орган тупкӧм йитчӧма тӧдчана историческӧй событиекӧд, а именнӧ, Каракозовӧн Александр II вылӧ покушайтчӧмкӧд. Кодi жӧ тайӧс оз тӧд?

Автор лэдзӧ анахронизмъяс, дзугсьӧ медся элементарнӧй вопросъясын. Авторлӧн недомыслие серти „классовӧй группа—буржуазия—топыда йитчӧма крепостничествокӧд“.

Литература да политграмота юкӧнын авторлӧн невежество содтысьӧ кыв тӧдтӧмӧн. Сійӧ гижӧ корявӧй, некультурнӧй кывйӧн, например: „Оковчив Царско-сельский лицей, оставивший невеселые воспоминания. Щедрин поступает на службу...“

Тайӧ цитатаын грамматическӧй погрешность переплетайтчӧ бара жӧ биографическӧй материал тӧдтӧмӧн. Щедрин велӧдчис не Царско-сельскӧй, а Александровскӧй лицейын.

Автор походитӧ ачыс щедринскӧй герой вылӧ, кодлӧн знамя вылын гижӧма: „ври и будь свободен от меры!“ (Салтыков-Щедрин—„За рубежом“).

Гераскин,
Пединститутса преподаватель.

Отв. редактор С. А. ПОПОВ.

Адрес редакции: г. Сыктывкар, Дом печати, 1-й этаж, комната № 3—6, редакция газеты «Коми комсомолец», Телефон: 5—01.

Ц845. Типография НКМП Коми АССР г. Сыктывкар.